

J E L E N K Ö R.

39. szám.

Pest, szerda. Május 16.

1832.

Foglalat: Magyarország (kinevezések. Főispáni székfoglalás Somogyban. Fejér vármegye nagylelkű adakozása. Iosonczy-vásár. Tanítványi háladóság). Ausztria. (Hadi előléptetések). Anglia. (Az 57dik protocollum eleje. Reformbill. Vasutak). Franciaország. (Marseillei zavarok. Gazette ármánykodása. Lengyel protestatióból töredék. Perier. Montalivet. Egyebek). Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

Fels. apostoli Királyunk april. 3dikán költ kegyelmes határozataként főtiszt. Turcsányi Ferencz kassai káptalanbeli órkanonokot Casai apát czímmel méltóztatott diszesíteni; — aprilis 19diki rendelete szerint pedig Hermann János urat a' kir. budai főposta hivatal igazgatóját, huzamos esztendei hivszolgálatait tekintve, nyugalmazni, 's magyar kir. tanácsnoksággal felruházni kegyes volt; helyébe pedig Biringer Mátyás kassai kir. postai igazgatót méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Kaposvár máj. 4ikén: Mélt. Kapos-Mérei Mérey Sándor 's a' t. Ónagysága ns Somogy vmegye főispáni széke átvétele végett april. 30ikán Kaposvárra érkezvén; itt ritkán látott pompával fogadtatott. Számos fő nemesi 's küldötti a' megyének nemzeti fényes öltözetben elibe menvén gyönyörű renddel kísérek be. Öröm vala látni a' dőlczeg paripákat pajkosan szökdelve, 's felttek Zrínyi Szigetvára hőseinek unokáit. A' nép, városi katonaság, gymnasiumi ifjuság tulajdon zászlója alatt, 's a' ns megye katonái- 's panduraival két sort képezének ünnepi köntösben. A' megyeháznál ismét fényes küldöttség üdvezlé Óméltóságát, ki is ugyanott helyzett lakába leszállván, nem csak minden szomszéd, hanem távol vmegyék fényes követei 's más uri vendégek 's jelesb ranguak tisztelkedésit fogadá el, 's ezek közt a' Paksy nemzetségbeli több jelen volt uri tagét is. Ezen mind terjedtségére, mind hajdani eredetére, mind pedig hős tetteire híres nemzetség, dicsőségének tartván vérrokonulását a' mélt. Főispánnal mélt.

báró Rudnyánszky József ur szószólója által hódoló érzésinek kijelentési közt, a' tisztelt Főispánurat arra volt figyelmeztetni bátor: hogy a' kir. Tábla felállittatása óta mélt. Száraz György 's Aczél István Personalis urak után harmadik Óméltósága ki e' fényes polczra jutása által a' nevezett nemzetség régi becsét sugárral ujjalag feléleszteti. Majus 15őjén a' megye nagy teremében T. Nagy-atádi Czindery László első alispán, nagymélt. Horváth János székesfejérvári püspök ur szónoksága alatt kinevezvén egy küldöttséget, ez harsány éljen közt vezeté be a' Főispán urat, ki is a' kir. levél felolvasatása után, mély tudományu, csinos magyarságu 's gyakor éljen zengéssel kalauzolt beszédet tartott a' Rendekhez, mellyet imént tisztelt első alispán és Nádasdi Sárközy Albert főjegyző ur igen csinos és fontosan viszonzának. E' lelkes beszédek annyira emelék az egész gyülekezet szivét, hogy azok kinyomtathatása iránt közbe szólt kérelmét fejérvári püspök ó Excejának nem tagadhatá meg a' mélt. Főispán. Ezek így végződvn sok távol 's jelenlévő egyházi 's világi személyt nevezte ki táblabiráknak a' mélt. Főispán, többek közt nagys. 's főtiszt. Dresmiczer József győri tud. kerületi Főigazgatót is, ki a' gymnasium nyilvános vizsgálatát épen ez ünneplés végére határozta. — A' különben is fényes ünnepet még két nevezetes dolog jelesíté; egyik nagymélt. Kopácsy József veszprémi püspök ur nagylelküése, melly szerint az gyöngélkedése miatt személyes tisztelkedésül nem jöhetvén, hogy e' napot ne csupa szivbeli örvendéssel, hanem köz jóra háramló jótéte-

ménnyel is becsesítse, a' kaposvári királyi gymnasium alappénzét hatezer vt. forinttal szaporítá; melly szép adományt nemcsak a' tek. KK. és RR. mint a' gymnasium lelkes alapítói érzékeny hálával fogadák, hanem azon gymnasium előljáróji is szent kötelességöknek ismériék buzgó köszönetjököt a' kéthaza előtt örömmel kijelenteni nevédekéik nevében, azon szent igérettel: hogy míg e' gymnasium falai állanak, fogyhatlan áldások fognak e' gyámtettért az abban tanuló ártatlanok ajkairól a' Mindenhatóhoz röpülni. — A' másik, melly hasonlóul dicsőíté e' napot, az ujlag épült megyeház alapkövének letétele volt, melly egyedül ez tünnepre halasztatott, ezt előbb hogy sem Ó méltósága teljesítené, méltós. Ladányi gróf Schmidegg József cs. 1., mint az építési küldöttség néhai előlülője, hathatós beszédet tartott, az építést felvigyázás-érték-, 's pénz-előmozdított bőkezű férfiak áldozatit háladicsérettel magasztalván. Vége lévén így a' gyűlésnek az alapkö az épület kijelelt oldalába mélt. Főispán ur által letétezt. — Napalkonyatkor az egész város pompás tűzben ragyogott szinte világos reggelig, számos volt a' sok szép gondolatot tükröztető felírás és átfénylő rajzolat, mellyeket a' helyszűke közlenünk tilt. Esti 8 $\frac{1}{2}$ óra tájban mészár-durrogások a' polgári katonaság tüzelő ropogásával vegyülten jelenték a' tűzjáték kezdetét, melly szinte egy óráig tartott 's különféle jelenetekben mulattatá az összedólni nézőket, végre az ünnepet reggelig vígan tartó táncz zárta be a' megyei terebben. — Ez ünneplés közben minden este Komlósy ur mulattatá egyes társival a' közönséget válogatott színjátékival.

Tek. Sz. Fejér vgye hazafisága addig is, míglen tetemesb sommát gyűjthetend, sieté a' nemzeti magyar tud. Akademia pénztárába 472 fr. 20 xr. pengőt általküldeni alapítványul.

Losoncyrul május 8dikán: Az idej gyapju-vásár melly hazánkban köz isméret szerint a' kétnyiretű gyapjura legnevezetesb,

mind a' mellett is, hogy elég vevő látszott összegyűlve, a' természetök reménységét még sem elégité ki egészen. A' vevők igen válogatók, fitymálgatók, 's minden vetélkedés nélkül voltak, mi azt szülte, hogy a' piacon lévő gyapjunak színét felvásárolván, a' silányabbját csak színlett vonakodással szedték a' kereskedők. Ára egy mázsának 50—60 ezüst fr. volt. — Igen sajnálhatni, hogy rendszeres intézet nem gátolja a' kereskedői ármánykodást e' vásárra nézve, a' mi abból áll, hogy a' kereskedők a' vevést megelőzőleg gyülekezetet tartanak, közönségesen a' szomszéd Gács mezővárosban, hol megegyezvén aziránt ki hány mázsát vegyen, egy úttal abban is megállapodnak, mi legyen a' legfensőbb ár, 's így addig húzzák, vonják az alkut, míg a' természetök közül azok, kik szükségökre megkívántató egyéb vásárbeli portékákért kénytelenek pénzt szerezni, a' vevő árszabásán meg nem nyugszanak; mivel pedig illy categoriához a' legnagyobb (mint t. i. pénzben szűkölködő) szám tartozik, természetes a' következés, hogy a' kereskedői fortélynak győznie kell. Annál inkább lehet pedig 's kell ezt sajnálni, mennél igazabb, hogy a' gyapju egyike legfontosabb természetményei közül hazánkban; továbbá hogy a' nyírés kezdetére tekintve, a' losonczy vásár legkorábban esik, a' mi bizonyosan nagy befolyást szül az utóbbi piaci árokra is. Forgott ugyan némely javaslat a' losonczy piacon is a' természetök ajkain, mellyek habár nem tökéletes rendszerűek is, még is nagyon kár hogy az annyi vagyonosak közt mindedig egy lelkesb sem találkozott, ki azon javaslatok bármellyikét legalább példával tudná valósítani, 's imigy kereskedési tekintetben, legalább egy termékágra nézve valódi jó magot vetni.

Pest: Nyilvános magasztalást érdemel a' m. k. tud. Egyetem bölcselkedési osztálya ifjainak azon érzékeny tanítványi ragaszkodások, mellynél fogva elhunyt magyarlelkű Tanítójoknak, nagytiszt 's tud. Imre

János
jeles
karított
takozt
gyász
versen
ön vá
pó-me
csőült
tatott
még n
kező
fogva
önkén
tónak
rökite
igazol

A
tozás
nagy
korm
Jütt
Rotte
Sonnt
resz
stein
ká:
tona
rik,
rencz
O'Ke
pénz
tábor
des,
roly
deke
gróf
veler
Móri
reszt

János Urnak szerfelett számos seregletű 's jeles rendű gyülekezettől megtisztelt e'takaríttatásakor, a' boldogultnak tetemeit váltakozva egész megáldatások helyeig magyar gyászban öltözten önszántokból és szinte versenygő készséggel halotti kocsi helyett ön vállakon vivék 's egész a' váczisorompó-melletti temetőbe, hol t. i. korán dicsőült Kisfaludy Károly sírja mellett választott nyughelyök, elkísérik. Mindazáltal még méltóbb dicséret várja őket, ha keletkező szándék-céljokat valósítják, mellynél fogva egyik osztály sírkövet készüi állítani önkényes gyűjteményből a' felejtetlen oktatónak, másik pedig rézben ohajtja megörökíteni képét hála és szereteti tanújelül, 's igazok van, mert Wargha Istvánként:

Szép fény futott le a' magyar Egyetem
Derült egéről, sok, sok idő foly el,
Míg könnyezendő veszteségünk?
Egy kegyes óra kipótolandja.

AUSZTRIA.

A' cs. kir. hadi seregnél következő változások történtek: báró Bakonyi Imre tábornagi helytartó 's osztályos Bécsben, várkormányzó lön Komáromban; ezredesekké: Jüttner Antal, Grimmer Ignác, 's báró Rottern Ferencz; ezredes helytartókká: Sonntag Ferencz, báró Zach Károly, Petresz Elek, Sonnemanns Konrad, Kriegelstein Hermán, 's Mozer János; őrnagyokká: Dietrich József, Stransky József, Kationa Márton, Castelliz József, Storch Fridrik, báró Fronmüller János, Ullrich Ferencz, Csemiczky Imre, báró Mac-Neven, O'Kelly Vilmos és Woronicky József. Nyugpénzi lábra tétettek: báró Pflüger Filep tábornagi helytartó, Lingauer József ezredes, Markovics Ferencz, és Stephanie Károly kapitányok őrnagi czímmel. Külrendeket 's azt viselhető engedelmet kaptak: gróf Radezky József lovassági 's lombardvelencei kormányzó generál 's a' t. szent Mórícz és Lázár sardiniai rend nagy keresztjét; Német István ezredes 's Martini

Antal ezredes helytartó ugyan azon rend közép keresztét; Fürstenberg Fridrik landgraf 's Jordis Ferencz ezredes helytartók pedig 's Mariássy Károly őrnagi szintazon rend kis keresztét.

A N G L I A.

Közli a' Courier a' londoni conferentia 57dik protocollumát, melly a' külső ügyek hivatalában april 18dikán iratott alá 's így következik: „Jelen: Ausztria, Franciaország, Nagybritannia, Porosz- és Oroszország meghatalmazotti. A' conferentiát az ausztriai és porosz meghatalmazottak nyilatkozása nyitja meg, kik az 56dik protocollum tartalmára nézve jelentik, hogy udvaraiktól azon végparancsot megkapák, mellyről az említett protocollumban szó vala. Mint-hogy e' parancsolat őket felhatalmazá az 1831 november 15ki szerződés megerősítését a' belga meghatalmazottal kicserélni, készségeket jelentik ezen kicserelés végbevételére. — Oroszország meghatalmazotti jelentik, hogy udvarok végparancsa ugyan e' tárgy iránt még meg nem érkezett, de ók naponként várják. Erre Ausztria és Poroszország meghatalmazotti azon kívánságokat fejezik ki, engedtessek még néhány napi halasztás az orosz felhatalmazottak most kimondott várakozások következtében a' végett, hogy a' londoni conferentiában képviselőt tartó mindenik udvar ugyan egy időben és sorban léphessen fel az érdeklött nov. 15ki szerződésre nézve. — Franciaország 's Nagybritannia meghatalmazotti élénk megelégteléseket fejezik ki az ausztriai és porosz meghatalmazottak azon nyilatkozásán, hogy a' szerződés megerősítési cseréjét érdeklő felhatalmazás kezökhöz megérkezett. Franciaország 's Nagybritannia képviselői méltatják 's részt vesznek azon szempontokban, mellyek Ausztria és Poroszország meghatalmazottit abeli ohajtások kifejezésére bírák, hogy a' ratificatiók kicseréltetési az orosz meghatalmazottól naponként várt utasítások megérkezéseig halasztassanak el. E'

vélemény Franciaország 's Nagybritannia nevében már az 54 és 55dik protocollumban ki vala fejezve. Hanem azon indítóokokbul, mellyek miatt már januar. 31dikén fel kelle hagyniok abeli reményökkel, hogy a' ratificatiók kicseréltetési ugyanegy időben történjenek, ezen indítóokok pedig azon idő óta mind inkább erősödvén, 's Franciaország és Nagybritannia meghatalmazotti meg lévén győződve, hogy az ausztriai és porosz megerősítések haladéktalan kicserélte a' legüdvösségesb behatással leend a' köz békeségre, mellynek fentartása a' londoni conferentiák megnyitása óta állandó czélját tevé az öt udvar törekedésének: sürgetve kéri a' francia és angol meghatalmazottak Ausztria és Poroszország meghatalmazottit, teljesítsék minden további haladék nélkül azon utasítást, mellynek kezökhöz vétele épén most önmagok jelenték. — Ausztria 's Poroszország meghatalmazotti meghatva az itt előhozott tekintetek fontosságától 's részekről is ohajtván minden hatalmokban lévő módon az öt udvar célait elősegíteni, megegyeznek abban, hogy udvaraik ratificatiójit haladék nélkül cseréljék ki. Oroszország meghatalmazotti megjegyzi, hogy az ő udvarok egész politikájából kitetszik, mennyire osztozik az frigyeseinek, a' közbéke fenmaradását illető ohajtásokban, 's mennyit tesz az minden eszközével az olly szükséges béke megalapítására. — Nem lévén azonban még végutasítások, most is, valamint januar 31dikén tevék, részökre az érdeklött ratificatio megérkezendéig a' protocollum nyitva hagyatását tartják fen. — A' belga meghatalmazott még ülés alatt be lévén vezetve, az ausztriai és porosz meghatalmazottak az 1831beli nov. 15diki szerződés megerősítési okleveleit vele kicserélik, egyszersmind uralkodóik nyilvános parancsára e' jelen protocollumhoz az itt következő nyilatkozásokat ragasztaták:

Ausztria és Poroszország meghatalmazottinak közös nyilatkozatások. Midőn Ausztria és Poroszország meghatalmazotti

az 1831beli novemb. 15ki szerződés megerősítettését kicserélik, parancsolatjok van udvaraik nevében 's a' protocollumban kinyilatkoztatni, hogy ezen ratificatiók egyedül a' Németszövetség jusainak, a' nov. 15diki szerződés azon czikkelyeire nézve, mellyek Luxemburg nagyhercegség, mint német szövetségi status, birtokrészének áltengedését 's kicseréltetését illetik, nyilvános fentartása mellett adattak. (Vége következik).

Az orosz ratificatio april. 30dikán Londonba megérkezett. Azonban majus elsőjén még nem szólítottak fel a' conferentia tagjai ennek kicseréltetésére, vagy azért, mivel a' belga követ (ki Brüsszelbe utazott) nem volt jelen, vagy azért, mint mondják, mivel a' hollandi minister halasztást kért, míg udvarától alkalmazkodása iránt utasítást nyer.

A' nemzet részvétele a' reformbill ügyében az elhatározás közeledtével mind inkább nevelszik. A' tiz font záradékot kemény vitások 's álnok módosítások fenyegetik. A' Times ujra kinyilatkoztatja, hogy e' záradékot a' bill alapjai 's főbb pontjai egyikének tekinti 's felszólítja gr. Greyt: ne engedne sem ez, sem egyéb fő pontiban a' billnek egy betűnyit is, mert csak ugy biztosulhat a' belső csend 's csak ugy maradhat becsülettel minister.

O'Connell ur Dublint, hol a' cholera pusztítgatott, oda hagyá 's váratlanul Londonba megérkezett.

A' Liverpool és Manchester közötti vasut a' mult esztendőben 8 pcentet hozott be részvényeseinek; az idén 12töt várnak, 's most már a' vitelbért lejjebb szálítandják. Londontól Liverpoolig szinte vasut lesz, a' kimérések 's költségvetés már megtörténtek, 's a' bill iránta az alsóház előtt van; költsége pénzünk szerint 60 milliora van téve (váltó czéd.), de hihetőleg kétszer annyira is rüg; ellenben várt esztendői jövedelme 640,000 font sterling.

FRANZIAORSZÁG.

A' Moniteur máj. 2ról a' következő te

legrapl
a' had
reggel
geztet
rendü
ban,
zonyo
katon
must
sedés
Lacha
Laget
fejer
res c
ben f
kitüz
a' ny

ujság
Mass
kész
mán
és k
kitö
gok
tett
vül
hog
sen
jus
ban
ros
lye
leb
na
mi

Is
re
ko
v a
uj
hi
he
vi
fe

legraphi tudósítást közli Marseilleből a' hadministerhez april. 30dikáról: „Ma reggel fejez zászló (X. Károlyé) szegeztetett ki a' szent Lőrincz tornyáról. Több rendű csoport gyülekezett fel az ó-városban, kik gróf Bourmont kiszállását bizonyosnak hívék. A' nemzeti őrség 's lineakatonaság azonnal fegyverre kelt; épen most mustálám meg őket 's a' legnagyobb lelkesedésben találtam. Nem tartok semmitől. — Lachaud ezredes, ugy szinte Decandolle és Laget de Podio urak, a' Carlisták fejei, kik fejez zászlót vitetvén legelől, egy fegyveres csapatot vezettek, ugyancsak fegyverben fogattak el. A' szent Lőrincz tornyán kitűzött zászló leszakasztott.“ — (Közli a' nyolczadik seregosztály fővezére).

A' Nouvelliste ugyanaz nap egy másik ujság után írja, hogy Berry herczegné Massát elhagyván, a' francia déli partokon készül kiszállani. — Továbbá, hogy a' kormány sűrű telegraphi tudósításokat kapott és küldött majus két első napjain, melyek kitört, vagy kitörni készülő nyugtalanságokat gyanítottak. De, ezt teszik az érintett journalok hozzá, a' kormány kétség kívül megtett minden elegendő rendelést, hogy az illyes törekedések célta ne érhesenek. A' Messenger des Chambres már majus 1sőjén jelenti, hogy az utóbbi napokban több házba, jelesen St. Germain külvárosában apró nyomtatványok dobattak, melyek a' berryi herczegné szándékát legközelebb valamely déli kikötőjében az országnak kiszállani, hiesztelék. (April. 30dikán ministeri tanács tartatott marsall Soultnál).

A' Gazette april. 25, 26dik 's majus 1ső napi számait elszedeté a' politia. E' rendszabást kétségkívül azon al okoskodásokon épült, 's így gonosz célzatu politika i vallástétel szüle, mellyet a' nevezett ujság martz. 28 és 30diki számaiban közhírré tett 's mintegy előkészületül a' berryi herczegné kiszállására 's a' régi bourbon-ág visszaállithatására minden rendű olvasóit felszólítá, hogy hozzá állásokat, vagy ne-

talán leendő jegyzéseiket nyilván mondják ki 's közöltetés végett a' Gazette redactió-jához küldjék be. Hihetőleg némélly hivatalbeli nevesb személyek állása ezen lázító carlista nyilatkozáshoz okozá az érdeklett számok lefoglaltatását. Fő pontjai ama' politikai vallomásnak ezek: A' francia politikai alkotmány alaptételeinek a' nemzet közös gyülekezetei megállapítása szerint a' következőket ismérjük és valljuk 1) A' királyság örökös a' férjfi ágon 's az első szülöttség jusa szerint, a' mint ezt Franciaország minden nemzeti gyűlései megismerék. Mi ezen mindenkoron tisztelt principiumot a' nyilvános rend 's mindenki jusa kezesének tekintjük 's őseinkkel együtt azt valljuk, hogy az (t. i. az örökös királyság) a' nemzetért 's az ő csendje biztosításaért állittatott fel. (Ki által állittatott fel? az Isten vagy a' nemzet által? 's ha így, kérdik az ellen pártú és szellemű francia ujságok, — miért ne kozhatna ugyanaz ha a' csend és mindenki jusa biztosítás, ugy kívánná Franciaországban más dynastiát fel — a' mit nem csak a' francia hanem más nemzetek is többször tettek?) 2) A' király személye sérthetlen; a' ministerek felelni tartoznak. Az örökösülés egyedül az uralkodó személye sérthetlensége által tartathatik fen; a' ministerek felelni tartozásában felleli a' nemzet minden (?) — szükséges feltételeit a' rendnek 's törvényes szabadságnak. (Polignac 's a' juliusi ordonnanceok ezt nyilvánosan meghazudtolják). A' király sérthetlenségét csorbítani meg annyi, mint a' visszaélések ellen anarchiában keresni orvoslást. 3) Adók és törvények csak a' községi és tartományi teljes gyülekezetekben választott nemzeti képviselők megegyezése 's szabad hozzájárulása által hozathatók. A' községi gyülekezetekben minden 25 esztendő, telepedett 's egyenes adót fizető, született vagy nemzetesített (naturalisalt) Francziának lehet szava. (Ugy de a' nemzeti képviselők teljességére 's törvényességére szükséges e,

hasznos e, hogy annak megválasztásához minden nemzeti tag fejenként járuljon? —) 's a' t. Ezen utóbbi pont nyilván kimutatja, hogy a' francia Carlisták azért akarnák a' nemzetet fejenként megkérdezni képviselőjük 's ez által uralkodójok választása iránt, mivel a' számosabb, tudatlan 's a' papság hathatása alatt lévő pór nép által reménylenek V. Henrikecske számára többséget.

Ugyancsak a' marseillei telegraph april. 30dikáról délb. 1 órakor a' belső ministerhez. „Azon támadás, melly ma reggel keletkezett, el van nyomva. A' háromszin ugyanazon tornyon, mellyen előbb a' fehér lobogó látszatek, kitűzetett. Vizsgálatok tétetnek azok után, kik a' támadást titkon élesztgeték. A' rend tökéletesen helyre állott.“ —

A' Moniteur majus 3dikán és 4dikén közli az olly hamar lecsillapított marseillei zavarok közelebbi körülállását. Már három hónappal ezelőtt, ugymond, tudósítva volt a' kormány a' carlisták különféle mozgásokról, mellyek a' tengermelléken, különösen Marseilleben valami lázadás készítésére látszattak irányzani. Majd ez, majd az a' nap tüzetett ki; kiszállásról 's különösen a' berryi herczegasszony ebéli szándékáról vala szó; tengerparti rajzok készítették, pénz osztatott ki 's több eféle. A' kormány minden óvó rendszabásokat megtett. April. 29dikén azon tudósítást kapja a' marseillei hivatal, hogy Carlo Alberto gőzhajó Bourmont generállal Livornot april. 24dikén elhagyta, és hogy a' vársi carlista párt egy kitörést készítget, mellyben reményök szerint Bourmont ur, vagy maga a' berryi herczegné leend segedelmökre. Erre a' katonaság parancsolatot kapott, hogy magát az első szóra készen tartsa. A' 29 és 30dika közti éj csendben tölt el. 30dikán reggel 8 órakor az óvárasban fekvő Szent Lőrincz tornyán fehér zászló függesztetett ki 's ugyan ez órában tetemes csoport tódult a' de la tourette-i vársikra, kémlelve a' gőzhajót, mellyen Bourmont

grófnak kelle érkeznie; egyszersmind a' város ezen részén számos csoportozatok széledtek el, mellyek közül egy a' törvényszék palotája előtt állapodék meg. Chazal ur, alhadnagy a' 13dik serezedben, ki az itteni órhelyen parancsolt, felszólítá ezen csoportot, oszlanék el; de nem lévén felszólításának sikere, megragadá azt, ki a' csapatot vezérlé, galléron, 's berántá az érházba. Ugyan ez történt még más kéttével, 's a' csapat meglepetve Chazal ur energiája által, 's három vezetőjét elvesztve, azonnal széteszlott. Ugyan e' tájban marseillei helycommandans Menard St. Martin ur 40 emberrel a' 13dik lineaezredből a' Szent Lőrincz templomához indult 's ott a' háromszinü zászlót ismét felűtteté. A' nemzeti őrség önindulatjából fegyvert fogott; a' lineakatonaság minden előre kijelelt pontot tüstént elfoglalt; a' praefectus mindketteje mozdulatit minden erejéből segíté. 9 órakor gróf Damremont a' kiállott minden rendü sereget megtekinté 's ezerszeres „éljen a' király! éljen a' háromszin!“ kiáltozással fogadtatott. Szintezt harsogá a' nyilvános helyekre felgyülekezett lakosság nagyobb része. Délben 1 órakor a' rend és csend már tökéletesen helyre állott. Így ez a' nap halálos sebet ejte a' nyomoru carlista párton, felfedezvén annak rendkívüli gyöngeségét, 's bizonyítván egyszersmind, hogy ezen vidék lakosainál, mint hiún dicsekvék, tetemes pártolásra épen nem tarthat számot. A' szomszéd megyék commandansai is jó korán figyelmeztettek a' mozgásokra, 's a' délszaki tartományok külön várositól a' kormányhoz majus 3dikáig érkezett tudósítások mindenütt a' rend és törvény uralkodását hirdetik.

Ugyan e' történetekről így ír egy magányos levél Párisból majus 3dikáról. Marseilleben az összeesküvés kitörése már april 28kára meg volt határozva, 's csak még egy végső utasításra vártak Párisból a' párt központi igazgatóságától; miben még két nap

telék el
hogy az
parancsa
a' carlis
kat, me
onban
halasztó
veszélye
gyázó
által?
mont,
vala, v
esetre,
na, par
ót (a'
valami
1815be
tét ves
rint ité
Toulon
szemü
hogy r
vegye
gásnak
Marse
a' Pár
mány
pen a'
a' tart
fejlőd
közel
utezál
lyekk
előtt
ba a'
felgyü
haner
megv
nem-
megy
rabol
jei a'
sokat
(apri
ris u
ján)

telék el. Azonban bizonyosnak mondják, hogy az april 30ki kitörés is az igazgatóság parancsa nélkül, sőt ellene történt; legalább a' carlisták vezérei más, hasonló mozgásokat, mellyeknek amazokkal egy időben Lyonban és Párisban kelle történniek, elhalasztottak 's neheztelve csudálják, mikép veszélyeztetheté magát a' különben olly vigyázó Lachaud ezredes illy vakmerő tett által? A' berryi herczegnénél marsall Bourmont, 's mint mondják, ennek egyik fia vala, várván a' kiszállás pillanatját. Azon esetre, ha a' herczegné valósággal kiszállana, parancsolatok volt a' hivataloknak, hogy őt (a' herczegnét) Nápolyba küldjék vissza, valamint Napoleon az angoulémi herczeggel 1815ben bánt vala, ellenben egész kíséretét vessék fogságra 's hadi törvények szerint ítéltessek el. Most a' herczegnét két, Toulonból e' végre küldött hadihajó tartja szemügy alatt, 's hihetőleg arra fogja birni, hogy minélelőbb ismét az olasz partokhoz vegye utját. A' Lyonban készülgetett mozgásnak az lett volna czélja, hogy Páris és Marseille közt a' közösülést megszakassza; a' Párisban készülő mozgásnak pedig a' kormány figyelmét egyedül vagy legalább főképen a' fővárosra kell vala szögeznie, hogy a' tartományi mozgások annál szabadabban fejlődhessenek ki. Nismesben 's a' hozzá közel falukban három nap verekedtek az utczákon, még a' templomok is csatahelyekké változtak, minthogy a' carlisták ezek előtt üték fel zászlójikat, itt tapodák sárba a' háromszinű kokárdákat 's nem csak a' felgyült politiatiszteken kegyetlenkedtek, hanem a' rendes katonaság közül is többet megvézettek, sőt mint beszélük halál is nem-egy történt. Az egész Gard és Herault megyék buzgásban voltak, több gyorskocsi raboltatott ki, 's ugy látszik, a' carlisták fejei a' republicanus párttól is vártak mozgásokat Párisban; így: bizonyos, hogy ez nap (april 30) lázító proclamatiók függöttek Páris utczáin 's más nap (a' király névnapján) 150 fiatal ember gyült össze St. Mar-

tin utczáján, kik a' marseilli és párisi dal éneklése 's éljen a' köztársaság! le Lajos-Fileppel! kiáltozások közben a' Tuillériák előtt charivárit (gúnyzajt) akartak a' királynak csinálni, de természetesen szét zavartattak, minekelötte még a' szándéknak a' városban hire futamodnék. Mind ezen borzalmak, az industria csüggedése, a' rend bizonytalansága, 's örök zendülések, zivatarok között azt kérdjük, mi okozhatja mind ezeket, mi adhat különösen a' carlista pártnak illy merészletekre vérszemet? reszketve valljuk meg önmagunknak, hogy a' kormány illónél engedékenyebb a' carlisták iránt 's a' republicanusoktól szerén is tul irtózik. Kétségkívül (igy okoskodik a' nép) a' kormány számüzetésnél kevésbet a' republicanus párttól nem reményl, ellenben egy újabb restauratio esetén könnyebbnek véli a' menekhetést. Ezért alacsonyodik le olly mélyen a' francia politika, ezért kiméltetnek a' régi dynastia szolgálai, ezért neveljük a' kigyót saját kebelünkben, ezért fizetjük a' carlista marsallokat, vendéi lázadók vezéreit 's t. i. azért bocsáttatik el hivatalából sok emberséges és független gondolkodásu férjfiú! — 's a' t.

A' cholera Párisban és vidékein lassudan enyészik.

A' parisi lengyel egyesület protestatiót ada ki a' február 26diki császári ukas (Lengyelország reorganisatiója) ellen. Oklevelét hosszas historiai és politikai szempontok fejtegetése után így rekeszti be: „Némánéz Európa egy boldogtalan nemzeten elkövetett erőszakoskodásra, 's egykedvűleg látszik elvárni az éjszaki autokrata lépéseit. Ah bár ne válnék e' hallgatás, melly által ő mind vakmerőbb bitorlásokra kap vérszemet, e' világrész szabadsága 's civilisatiója sírjává! de bízunk, elérkezik egykor azon pillanat, midőn a' Lengyelek, most ugyan a' despotismus járma alatt görbedve, újra felemelkednek 's újra kivívják nemzeti büszke állásokat, melly méltóságát érzi, ismé-

ri rendithetlen igazait. Most ugyan egész Lengyelország gyászfátyol alatt liheg: mert kedve telik a' vasökölnök kínzani azt, mit földre tiprott; fáradhatlan bőszerűséggel ragadoz még mindig új áldozatokat a' nemzetségek kebléből ki, 's egymásra bilincseztve hurczolja Sibiria vadoniba, Sibiria tömlöczibe 's bányáüregibe; gyermekeket tép ki anyai karok közül, hogy rabigára nevelhesse; ott, hol kevéssel ezelőtt szertehangzék a' szabadság örömszózata, 's versenyt zengtek a' nemzeti dalok, most sírcsend uralkodik, merő fájdalmi sohajtástól 's az áldozatok bilincs-zörejitől félbe félbe szakasztva. Nem meri senki a' rabszolgaságra kényszerített földön szavát ezek ellen emelni. Kötelessége tehát nemzeti egyesületünknek, mint mentebbnek a' moszka üldöztetéstől, 's melly szakadozott szívvel szemléli a' minden emberiség letapodtát, bosszuért kiáltani a' mindenek urához, 's minden erőszak ellen ezennel nyilván protestálni; felszólítjuk egyszersmind világszerte polgártársinkat, egyesítnék szavokat méltó nyilatkozásunkkal. Költ Parisban april. 14ikén. Lelevel mint előlülő 's a' többi tagok. — Melly szivreható fájdalmas elkeseredésre fakad külföldön is nemzete nemzetiségének sírhalma felett a' hazafi kebel!

Perier ur fellábadásához kevés a' remény. Többnyire magán kívül van 's fellelte elgyöngült. A' király szerfelett aggódik ezen kedvelt ministere halálán, kit az európai béke 's biztos politikai középut fenntartására szükségesnek, mellőzhetetlennek hisz, 's a' külföldi követek is fontos-

nak tartanak olly annyira, hogy egy angol ujság (a' Court Journal) szerint kémekeket 's orvosokat fizetnek, csakhogy egészsége felől bizonyost tudhassanak.

Gróf Montalivet helyébe nyilvános oktatás és cultus ministerévé (melly tisztet ideiglen a' pecsétör vivé) a' király Girod de l'Ain urat nevezte ki april. 30dikán.

A' belső minister (gróf Montalivet) mingyárt hivatala kezdetén kerülő levelet bocsáta a' praefectusokhoz, mellyben tudokra adja, hogy a' ministerium rendszere nem változott 's azon principiumokon fog az ezentul is épülni, mellyeket az utóbbi 14 hónap tapasztalása (Perier ur 1831. martz. 13dikán lön ministerré) 's a' kamarai többség hozzá járulása megállapított. Egyszersmind ajánlja nekik, hogy a' különféle, még eddig mindig meggyőzött, de mindig nyugtalankodó pártok mozgására élénk figyelemmel legyenek.

A' lyoni két legnevezeteseb ujság szerkeztetője majus 2dikán pár pisztoly viadalra kelt egymással hét lépésnyi lövésközre, 's mindketten elhibázzák. Kérdés: rövid látásból e? vagy félnétség miatti rossz célzásból? nyilván tanácsosb lett volna tollvitánál maradniok, mint ónpilulával kínálkozniok.

Pénzfolyamat:

Bécs (Majus 12ikén) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	88 — p. p.
— 4 pC.	77 — — —
— 1820diki nyeres. kölcsön	— — — —
— 1821diki	— — — —
Bécs vár. 2½ pC. bankó-kötel.	47 ½ — —
Az udv. kam. 2½ perCt kötel.	— — — —
Bank-actiák v. részvények darabja 1147	— — —

A' gabonának pesti piaczi ára Majus 15dikén 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	133 ½	—	—	Zab	30	28 ½	—
Kétszeres	85 ½	80	—	Köles	—	—	—
Rozs	56 ½	53 ½	—	Köles-kása	—	—	93 ½
Arpa	43 ½	40	36 ½	Kukoricza	41 ½	40	—

Szerkezteti Helmeczy. — Nyomatja Landerer.